

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2018 m. liepos 12 d.

dėl pasiūlyto reglamento dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio

(CON/2018/32)

(2019/C 79/01)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2018 m. balandžio 20 ir 24 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo atitinkamai Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos prašymus pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl neveiksnių pozicijų nuostolių minimalaus padengimo lygio iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013⁽¹⁾ (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalies pirma įtrauka ir 282 straipsnio 5 dalimi, nes pasiūlytame reglamente yra nuostatų, priklausančių ECB kompetencijai, įskaitant Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) uždavinius prisidėti prie kompetentingų institucijų sklandaus politikos, susijusios su finansų sistemos stabilumu, vykdymo, kaip nurodyta Sutarties 127 straipsnio 5 dalyje, ir ECB pagal Sutarties 127 straipsnio 6 dalį pavestus uždavinius, susijusius su rizikos ribojimu pagrįsta kredito įstaigų priežiūra. Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmuoju sakiniu, Valdandžioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendros pastabos

ECB pritaria pasiūlytam reglamentui, kuris yra Europos Komisijos priemonių, skirtų spręsti neveiksnių pozicijų Sąjungoje problemą, paketo sudėtinė dalis. Šios priemonės atsirado priėmus išsamų veiksmų planą neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti⁽²⁾, kurį Taryba patvirtino 2017 m. liepos 11 d. Pasiūlytu reglamentu siekiama spręsti klausimą dėl galimos rizikos, kurią ateityje gali kelti susikaupęs didelis nepakankamai padengtų neveiksnių pozicijų skaičius. Pasiūlytas reglamentas taip pat yra svarbi Sąjungos pastangų toliau mažinti riziką bankų sistemoje dalis. Įvairios priežastys lėmė, kad didelio neveiksnių pozicijų skaičiaus mažinimas buvo vienas iš ECB priežiūros prioritetų nuo pat Bendro priežiūros mechanizmo sukūrimo⁽³⁾. Pirma, neveiksnių pozicijos daro neigiamą poveikį bankų balansui, mažindamos jų pelną. Antra, neveiksnių pozicijos reikalauja bankų pastangų ir eikvoja bankų išteklius. Trečia, dėl neveiksnių pozicijų mažėja investuotojų pasitikėjimas bankais. Be to, ECB viduje atlikta analizė rodo, kad pastaraisiais metais didelį neveiksnių pozicijų skaičių turintys bankai skolino mažiau negu bankai, kurių kredito kokybė geresnė, taip suteikdami mažiau paramos įmonėms ir namų ūkiams ir apskritai ekonomikai⁽⁴⁾. Be to, didelis neveiksnių pozicijų skaičius yra makroprudencinė problema ir dažnai daro poveikį visai šalių ekonomikai.

⁽¹⁾ COM(2018) 134 final.

⁽²⁾ Paskelbta Tarybos svetainėje www.consilium.europa.eu.

⁽³⁾ Žr. ECB priežiūros valdybos pirmininkės Danièle Nouy ir ECB aukšto lygio su neveiksniomis paskolomis susijusios grupės pirmininkės Sharon Donnery kalbą „Ižanginės pastabos dėl ECB gairių dėl neveiksnių paskolų papildymo projekto viešo svarstymo“ (angl. *Introductory remarks to the public hearing on the draft addendum to the ECB guidance to banks on non-performing loans*), Frankfurtas prie Maino, 2017 m. lapkričio 30 d., paskelbta ECB Bankų priežiūros interneto svetainėje www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁴⁾ Žr. ECB Pirmininko Mario Draghi sveikinimo kalbą „Europos bankų priežiūra – trejų metų patirtis“ (angl. *European banking supervision three years on*) antrajame ECB bankų priežiūros forume, Frankfurtas prie Maino, 2017 m. lapkričio 7 d., paskelbta ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

Pastebėtina, kad pasiūlytas reglamentas nebus taikomas neveiksnioms pozicijoms, atsiradusioms iki 2018 m. kovo 14 d., ir dėl to, laikantis Europos Vadovų Tarybos išvadų dėl Veiksmų plano neveiksnių paskolų problemai Europoje spręsti, jis nespėdžia dabar susikaupusių neveiksnių pozicijų skaičiaus mažinimo problemas.

ECB pritaria tam, kad pasiūlytame reglamente būtų patikslinta, kad prudeninė finansinio stabilumo stiprinimo priemonė neveiksnioms pozicijoms, numatyta pasiūlytame reglamente, neužkerta kelio kompetentingoms institucijoms vykdyti savuosius priežiūros įgaliojimus pagal taikytiną teisę. Tai reiškia, kad, nepaisant šios prudeninės finansinio stabilumo stiprinimo priemonės taikymo, ECB kiekvienu konkrečiu atveju gali nustatyti, kad konkrečios kredito įstaigos neveiksnioms pozicijoms nėra pakankamai padengtos, ir pasinaudoti savo priežiūros įgaliojimais pagal Antrojo ramsčio sistemą⁽⁵⁾.

2. Konkrečios pastabos

2.1. Neveiksnių pozicijų apibrėžtis

Dėl nuostolių minimalaus padengimo lygio pasiūlytas reglamentas numato papildyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013⁽⁶⁾ neveiksnių pozicijų apibrėžtimi. Ši apibrėžtis grindžiama neveiksnių pozicijų samprata, įtvirtinta Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 680/2014⁽⁷⁾, kuris taikomas priežiūros ataskaitų teikimo tikslais. Šiuo požiūriu ECB pritaria tam, kad ši neveiksnių pozicijų apibrėžtis apimtų visas neveiksnių pozicijų rūšis, ir konkrečiai mažmenines pozicijas.

2.2. Minimalaus padengimo lygio reikalavimo apskaičiavimas

ECB pritaria tam, kad būtų įtvirtintas paprastas minimalaus padengimo lygio reikalavimas, kuris iš esmės grindžiamas metų, praėjusių nuo pozicijos pripažinimo neveiksnia, skaičiumi ir tuo, ar pozicija buvo užtikrinta. Dėl tokio paprastumo bankams ir priežiūros institucijoms bus įmanoma vykdyti atitikimo reikalavimus, o neužtikrintų neveiksnių pozicijų problema bus sprendžiama teisingai ir subalansuotai.

Siekdamos apskaičiuoti taikytiną nepakankamo neveiksnių pozicijų padengimo sumą, atskaitytiną iš bendro 1 lygio nuosavo kapitalo straipsnių, įstaigos turi padauginti savo neveiksnius pozicijas iš pasiūlytame reglamente nurodyto taikytino koeficiento. ECB pritaria taikytinų koeficientų kalibravimui pagal pasiūlytą reglamentą. Konkrečiai neužtikrintų neveiksnių pozicijų atveju taikytinas 100 % padengimas nuo antrųjų (veikiausiai turima omenyje nuo trečiųjų) metų pirmosios dienos. Užtikrintų neveiksnių pozicijų atveju taikytinas 100 % padengimas nuo aštuntųjų (veikiausiai turima omenyje nuo devintųjų) metų, einančių po tos pozicijos priskyrimo neveiksnių pozicijų klasei, kai įsipareigojantysis asmuo vėluoja vykdyti įsipareigojimus daugiau kaip 90 dienų, pirmosios dienos.

Užtikrintų pozicijų atveju kredito įstaigos turėtų sugebėti realizuoti savo kredito užtikrinimą laiku⁽⁸⁾. Jeigu įkaitas nebuvo realizuotas praėjus keliems metams po to, kai tos pozicijos buvo priskirtos neveiksnių pozicijų klasei, protinga laikyti, kad įkaitas yra neveiksmingas, ir iš prudeninės perspektyvos vertinti tokią poziciją kaip neužtikrintą.

2.3. Priežiūros ataskaitų teikimo reikalavimai

ECB supranta, kad atitinkami priežiūros ataskaitų teikimo reikalavimai, nurodyti Įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 680/2014, bus iš dalies pakeisti tam, kad kompetentingos institucijos galėtų stebėti, kaip įstaigos laikosi pasiūlyto reglamento. Be to, ECB ragina Komisiją apsvarstyti, ar Reglamente (ES) Nr. 575/2013 reikėtų įtvirtinti reikalavimą atskleisti, kaip įstaigos laikosi minimalaus padengimo lygio.

⁽⁵⁾ 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika (OL L 287, 2013 10 29, p. 63) 9 straipsnio 1 dalis. „Išimtinai tik 4 straipsnio 1 bei 2 dalyse ir 5 straipsnio 2 dalyje jam pavestų uždavinių vykdymo tikslais, dalyvaujančiose valstybėse narėse ECB laikomas atitinkamai kompetentinga arba paskirtąja institucija, kaip numatyta atitinkamoje Sąjungos teisėje.“ Šiame kontekste žr. 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338) 97 ir 104 straipsnius ir Reglamento (ES) Nr. 1024/2013 16 straipsnį.

⁽⁶⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudeninių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁽⁷⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 680/2014, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 nustatomi įstaigų priežiūros ataskaitų teikimo techniniai įgyvendinimo standartai (OL L 191, 2014 6 28, p. 1).

⁽⁸⁾ Žr., pavyzdžiui, Reglamento (ES) Nr. 575/2013 194 straipsnio 4 dalį.

2.4. Konsultavimasis su ECB

ECB norėtų priminti Parlamentui ir Tarybai, kad tuo atveju, jeigu pasiūlytas reglamentas teisėkūros procedūros metu bus iš esmės pakeistas lyginant su redakcija, dėl kurios buvo konsultuojamasi su ECB, bus reikalinga dar viena konsultacija⁽⁹⁾.

Kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas ECB interneto svetainėje.

Priimta Frankfurte prie Maino 2018 m. liepos 12 d.

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI

⁽⁹⁾ Žr., pvz., 1970 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *ACF Chemiefarma prieš Komisiją*, byla 41/69, ECLI:EU:C:1970:71, 3 punktą; 1982 m. vasario 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Buyl prieš Komisiją*, byla 817/79, ECLI:EU:C:1982:36, 1 punktą; 1997 m. kovo 20 d. Generalinio advokato Fennelly nuomonės byloje *Parlamentas prieš Tarybą*, C-392/95, ECLI:EU:C:1997:172, 15 punktą; 1997 m. lapkričio 11 d. *Eurotunnel SA ir kiti prieš Seafrance*, C-408/95, ECLI:EU:C:1997:532, 46 punktą; 2003 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Océ van der Grinten*, C-58/01, ECLI:EU:C:2003:495, 100 ir 102 punktus.